

התסכול והשחיקה: חיזבאללה יילחם לצד איראן כדי לשקם את עצמו

23.02.2026 | ד"ר יוסי מנשרוף

לאחר התקיפה הישראלית החריגה נגד מעוזי חיזבאללה בבקאע ביום שבת האחרון, הודיע צה"ל שהתקיפה כוונה נגד מערך הטיילות של הארגון. בהודעה אף נמסר שמערך הטיילות אחראי לירי הטיילים והרקטות נגד ישראל, "פועל בימים אלו לתכנון ירי מסוג זה לשטחנו". לפי המדווח, לצד שמונה מחבלי חיזבאללה, חוסל בתקיפה מוחמד יאע'י, שעל פי תוארו הינו לפחות מפקד יחידה במערך הטיילים והרקטות בארגון. מתוקף תפקידו, היה אמור יאע'י למלא תפקיד חשוב בקידום ובתכלול השיגורים נגד ישראל, בתרחיש של מלחמה נגד איראן.

לנוכח עננת המלחמה שמרחפת מעל איראן, בתקופה הנוכחית עולה לפתחו של חיזבאללה שאלה קריטית שתשפיע רבות על עתידו. האם הארגון קיבל החלטה אסטרטגית להצטרף למלחמה אפשרית נגד איראן? אם תפרוץ, באיזה שיקול חיזבאללה יבחר? האם יבחר את השיקול האידאולוגי על פני השיקול ההישרדותי.

השיקול האידאולוגי מחייב את חיזבאללה להצטרף למלחמה אפשרית נגד איראן, בעיקר משום שבניגוד ל"עם כלביא", הפעם ארה"ב מתכוונת למלא תפקיד משמעותי הרבה יותר. לפי השיקול ההישרדותי, חיזבאללה היה אמור להישאר מחוץ למעגל הלחימה ולקוות שהמשטר האיראני ישרוד את המלחמה, ובכך גם להבטיח את עתידו שלו.

מה יביא את חיזבאללה להחליט על הצטרפות למלחמה?

אם אכן חיזבאללה החליט להצטרף למלחמה אפשרית נגד איראן, נראה שבכך הוא נענה למסע לחצים שהופעלו עליו מצד טהרן בעת האחרונה. בנאומו ב-1 בפברואר, מנהיג איראן חמינאי הסתפק באמירה כללית לפיה המלחמה הבאה נגד איראן תהיה אזורית.

עם זאת, יועצו הבכיר לעניינים בינ"ל, עלי אכבר ולאיטי, פרסם ב-5 בפברואר, מכתב ששיגר למזכ"ל חיזבאללה, נעים קאסם, שמשקף באופן מובהק את הציפייה האיראנית שחיזבאללה יתגייס למערכה. ולאיטי הדגיש שהמשטר באיראן הוא עמוד השדרה העיקרי של ציר ההתנגדות.

הוא אומנם טען שטהרן ערוכה לעמוד מול כל איום ושציר ההתנגדות צפוי לנצח במלחמה, אם תיפתח.

עם זאת, הוא ביטא ציפייה במשטר האיראני שחיזבאללה יצטרף למלחמה, כשהסביר שהשיעים באיראן והשיעים בלבנון מהווים "המשך של מסלול אחד של אמונה", והוסיף שבין שני הצדדים מחבר קשר שורשי-דתי, עמוק, והיסטורי.

ולאיתי תאר את "הסכר האיתן" שהקים חיזבאללה בלבנון מול ישראל, ויצא במרומז נגד ראשי מדינת לבנון אותם כינה "גורמים מנותקים", ובכירים מטעם", שאינם מבינים שרק נשקו של חיזבאללה הוא המגן היעיל בפני שאיפות ההתפשטות של ישראל בלבנון ובסוריה. כהמשך ישיר לכך, דווח בתקשורת הישראלית שאיראן מבצעת שורה של פעולות כדי להגביר את הלחץ על חיזבאללה, חלקן מתחת לרדאר.

אלא שבצל התמורות הגאו-פוליטיות המשמעותיות באזור, איראן אינה יכולה להיראות כמי שתהיה אחראית לנזק העצום שתספוג לבנון, אם חיזבאללה יצטרף למעגל האש. לכן, בראיון לאל-ג'זירה ב-7 בפברואר, ביטא שר החוץ האיראני עראקצ'י את שאיפתם של איראן להצטייר כמי שלא דחפה את חיזבאללה למערכה. לפיכך, הוא הדגיש שחיזבאללה יחליט בעצמו בסוגיה, ושאיראן יכולה להגן על עצמה ואינה זקוקה לסיוע מאף אחד.

גורם נוסף שיכול להסביר החלטה מצד חיזבאללה להצטרף למלחמה הוא החשש המתמשך שלו מנקמה צפויה מצד הסורים. כזכור, חיזבאללה היה שותף בכיר לרצח העם ולפשעי המלחמה במלחמת האזרחים בסוריה.

שופר חיזבאללה, היומון הלבנוני אל-אח'באר, חשף שא-שרעא הכריז בפגישה סגורה ש"עכשיו תורו של חיזבאללה", ועל רצונו לנצל את ההזדמנות שתקום בחסות מלחמה נגד איראן כדי לנקום בארגון הטרור. המוטיבציה הסורית לנקום בחיזבאללה השתקפה גם בדבריו של מקור ביטחוני סוריה לערוץ הישראלי i24news לפיהם "החשבון עם חיזבאללה עדיין פתוח", וששלטון א-שרעא מתמקד כעת בפירוק התשתיות שהקים חיזבאללה בצד הסורי של הגבול עם לבנון.

יד קלה על ההדק

החלטת חיזבאללה להצטרף למלחמת "חרבות ברזל" הסבה למדינה הלבנונית נזק עצום, שהוערך ע"י הבנק העולמי בכ-14 מיליארד דולר. החלטה נוספת מצדו לגרור את לבנון לעימות אזורי נוסף תהווה פגיעה נוספת בצלע הלבנונית בסבך הזהויות של הארגון, ותבהיר באופן חד משמעי את הדומיננטיות של צביונו המהפכני-האיראני, בהתאם להשפעה האיראנית המובהקת על הארגון.

עם זאת, חשוב להבהיר שהפסיקה המכריעה בנוגע לשאלת הצטרפות חיזבאללה למלחמה אפשרית נתונה בידי השליט חכם ההלכה ² מנהיג איראן חמינאי ובידי "מועצת השורא" של הארגון, בהיותה מנגנון קבלת ההחלטות האסטרטגיות שלו. בראש המועצה עומד המזכ"ל נעים קאסם, אשר מחזק את מידת שליטתו בארגון במיוחד לאחר הרה-אורגניזציה שהוא מקדם מזה תקופה.

מאידך, במצב הנוכחי, להערכתנו הסיכוי לפעולה "סוררת" עולה על רקע הטריגר של תקיפה אמריקנית באיראן. בכל רגע נתון תיתכן פעולה "סוררת" עצמאית הנובעת מתפיסת עולם שונה ו/או מחילוקי דעות על הדרקטיבה הכללית של ההנהגה המדינית.

שחיקה שמחלישה את הארגון

הפיקוד הצבאי של חיזבאללה מתמודד עם משבר מנהיגותי מתמשך לצד שחיקה ניכרת בדרג הפיקודי הבינוני. בעקבות החיסולים שספג חיזבאללה במהלך המלחמה, נוצר ואקום מנהיגותי [2] פיקודי אשר העצים חילוקי דעות ומתחים בין הדמויות הבכירות ששרדו. חיסולו של אבו עלי טבטבאי בנובמבר 2025, העצים את האתגר והואקום עוד יותר, דבר שהגדיל את פוטנציאל "הסוררות".

מדיניות ההכלה של חיזבאללה במהלך הפסקת האש והמשך הפגיעה הישראלית בתשתיות הצבאיות של הארגון ובפעיליו מגבירים את תחושות המרמור, התסכול וחילוקי הדעות לגבי מדיניות ההכלה הנוכחית של חיזבאללה. לכך ניתן להוסיף גם את השחיקה הגדולה בדרג הפיקוד הביניים, הנובעת מאובדן מפקדים מנוסים ומוקדי ידע, עומס גובר על בעלי תפקידים שנותרו בתפקידם, ופגיעה ברציפות הפיקודית והמבצעית. הטריגר האיראני הוא מנוף אפשרי מבחינת "הסורר" השחוק, הממורמר והמתוסכל.

המאמר נכתב יחד עם טל בארי שהוא מנהל המחקר במרכז "עלמא" לחקר האתגרים הביטחוניים בזירה הצפונית.

פורסם בישראל היום, בתאריך 23 בפברואר 2026.